

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Předmět: **Základy společenských věd (ZSV)**
 Náplň: **Psychologie, sociální psychologie, sociologie a části oboru Člověk a svět práce**
 Třída: **1. ročník a kvinta**
 Počet hodin: 2 hodiny týdně
 Pomůcky: PC, dataprojektor, odborné publikace, dokumentární filmy

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
Psychologie	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní základní členění psychologických směrů, objasní místo psychologie v systému věd • Objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka • Charakterizuje činitele psychického vývoje lidského jedince • Objasní pojmy schopnosti a dovednosti a uvede jejich konkrétní příklady • Zpracuje přehled psychologických směrů 	psychologie obecná psychologie aplikovaná psychologie behaviorismus psychoanalýza tvarová psychologie kognitivní psychologie humanistická psychologie psychické jevy psychické procesy psychické stavy psychické vlastnosti	Prezentace Skupinové učení Kritické myšlení Dramatizace Problémové učení Samostatná práce Projekt: Improvizovaná liga
Podstata lidské psychiky	<ul style="list-style-type: none"> • Popíše základní temperamentové a charakterové rysy osobnosti 	osobnost temperament charakter	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje motivační vlastnosti osobnosti • Charakterizuje základní náročné životní situace člověka (stres, frustrace, deprivace, konflikt) • Objasní a zhodnotí různé způsoby řešení náročných životních situací a ilustruje na konkrétně zvolených příkladech • Zná novější pojetí pojmu inteligence jako základu pro porovnání výkonnosti člověka v různých oblastech • Ilustruje na příkladech rozdíly v projevech a v chování lidí různého temperamentu • Vymyslí příklady typických charakterových vlastností osobnosti a jejich projevy v lidském chování a jednání • Ilustruje podíl emocí na chování a jednání člověka • Porozumí pojům potřeby, zájmy, hodnoty, postoje a porozumí na konkrétně zvolených příkladech jejich podílu na chování • Popíše speciální schopnosti, nadání a talent • Porozumí na zvolených 	<p>rysy osobnosti emoce motivace potřeby schopnosti dovednosti pozornost nadání talent inteligence psychohygiena stres frustrace deprivace vnitřní konflikt</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>příkladech, jak životní nároky ovlivňují rozvoj osobnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vymezí předpoklady zdravého duševního vývoje člověka a ilustruje je příklady • Zhodnotí podíl vlastní aktivity jedince na jeho sebevýchově 		
Osobnost člověka	<ul style="list-style-type: none"> • Porovná osobnost v jednotlivých vývojových fázích života, vymezí, co každá etapa lidského života přináší • Vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi, a co může jeho poznávání ovlivňovat • Porovná působení biologických a psychosociálních determinant lidského vývoje, charakterizuje jednotlivá vývojová období 	<p>vývojová psychologie prenatální postnatální kojenec batole předškolní věk mladší školní věk puberta adolescence dospělost stáří</p>	<p>MKV – Psychosociální aspekty interkulturality</p> <p>Prezentace ve skupině – dopad rozdílného kulturního vývoje na mezilidské vztahy</p>
Psychologie v každodenním životě	<ul style="list-style-type: none"> • Porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady • Porozumí významu učení pro život • Charakterizuje jednotlivé druhy lidského učení a uvede jejich 	<p>učení sociální učení vnímání paměť myšlení kreativita sebevědomí sebepoznání</p>	<p>introspekce</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>výsledky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje význam vnímání, pozornosti, myšlení, paměti a tvořivosti na rozvoji člověka a ilustruje to vybranými příklady • Objasní pojem efektivní učení • Využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí a volbě profesní orientace • Uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení • Ilustruje na příkladech vybrané charakteristiky sociální interakce, percepce a komunikace • Porozumí, jak se poznávání sebe i druhých podílí na rozvoji mezilidských vztahů • Porozumí problematice sociální percepce • Charakterizuje úlohu komunikace ve vztazích mezi jednotlivci i skupinami • Uvede zásady efektivní komunikace • Doloží na příkladech psychologickou charakteristiku sociální skupiny 		

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • Ilustruje postupy sebespazování ve skupinovém a společenském životě • Využívá poznatků psychologie v každodenním životě 		
Sociologie a sociologický výzkum	<ul style="list-style-type: none"> • Uvede hlavní charakteristiky sociologie jako vědní disciplíny (vznik a vývoj, předmět a metody jejího zkoumání, základní členění, místo sociologie v systému věd) • Orientuje se v základních sociologických teoriích • Rozliší základní techniky zjišťování informací a metody sběru dat • Vyhodnotí jednoduchou statistickou informaci (procenta, průměry) • Uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem • Respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým 	<p>sociologie sociologie obecná sociologie speciální společnost majorita minorita elita sociologický výzkum hypotéza pozorování rozhovor dotazování socializace resocializace sociální vazby mezilidská komunikace</p>	<p>MDV- Uživatelé Projekt: Sociologický výzkum</p>

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<p>důsledkům mohou vést předsudky</p> <ul style="list-style-type: none"> •Objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích •Rozliší skupiny a agregátní celky •Určí zvláštnosti malých sociálních skupin •Chápe principy jejich klasifikace a uplatní poznatky o jejich dynamice (konflikty) 		
Společenská podstata člověka	<ul style="list-style-type: none"> •Rozumí problematice davů a kolektivního jednání •Určí vztah osobnosti a sociální role, ocení význam symbolické interakce •Objasní úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní •Určí specifika sociálních hnutí •Rozliší pojmy veřejnost a veřejné mínění •Rozpozná sociální strukturu a osy stratifikace - demografická, ekonomická, politická, kulturní 	<p>sociální pozice sociální role veřejnost veřejné mínění</p>	
Sociální struktura společnosti	<ul style="list-style-type: none"> •Rozliší pojem třídy a vrstvy •Objasní pojmy status, mobilita, 	<p>stratifikace třídy</p>	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	<ul style="list-style-type: none"> • prestiž a výkon • Zhodnotí problém sociální nerovnosti a sociální distance • Identifikuje vztah přírodního a kulturního, problém antropogeneze • Rozliší základní znaky instituce a organizace • Objasní principy byrokracie • Objasní vznik a utváření institucí, formování a přenos kulturních vzorců, úlohu hodnot a norem (morálka, právo, náboženství) 	<ul style="list-style-type: none"> vrstvy sociální status sociální mobilita byrokracie nezaměstnanost kriminalita extremismus sociální patologie prestiž sociální nerovnost antropogeneze morálka právo náboženství moc 	
Člověk v rodině	<ul style="list-style-type: none"> • Charakterizuje funkce rodiny, osvětlí problematiku tzv. krize rodiny • Zhodnotí nové formy soužití, rozliší problémy sociologie věkových skupin, rozliší fáze životního cyklu 	<ul style="list-style-type: none"> rodina manželství registrované partnerství 	
Sociální fenomény a procesy	<ul style="list-style-type: none"> • Orientuje se ve vztahu kategorie státu a moci, objasní problém legitimacy moci • Vymezí znaky národa a pochopí význam etnických vztahů • Uvědomí si rizika nesnášenlivosti mezi lidmi 	<ul style="list-style-type: none"> etnikum národ rasismus xenofobie holocaust šoa legitimita a legalita moci 	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
Příroda, kultura a společnost	<ul style="list-style-type: none"> • Identifikuje praktické důsledky adaptace a asimilace • Charakterizuje společenské změny (revoluce, evoluce, pokrok) • Charakterizuje základní znaky tzv. postindustriální a postmoderní společnosti • Vyloží kritéria vymezení společnosti hojnosti, konzumu, volného času či masové kultury • Rozliší na příkladu pojmy volný čas a životní styl • Vysvětlí úlohu masmédií, pojmy komunikace, jazyk • Aplikuje sociologický pohled na podnik, chápe proměny přístupu k řízení 	kultura druhá kultura adaptace asimilace revoluce evoluce postindustriální společnost postmoderní společnost konzumní společnost masová kultura masmédiá	MDV - Účinky mediální produkce a vliv médií Rozbor reklamy nebo mediálního sdělení z hlediska použité strategie a účinku na posluchače
Člověk a svět práce	<ul style="list-style-type: none"> • Kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace • Vhodně prezentuje vlastní osobu 	komunikační dovednosti asertivní jednání empatie workoholismus sociální percepce	
Sociální kontrola a sociální deviace	<ul style="list-style-type: none"> • Objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně- 	sociálně patologické chování norma šikana	

Gymnázium Jiřího Ortena, Kutná Hora

Téma	Školní výstupy	Učivo (pojmy)	Průřezová témata Poznámky
	patologického chování na jedince a společnost • Vymezí sociální problémy a vztah sociální patologie a kriminality • Definuje vznik delikventní kariéry, aplikuje různé přístupy k prevenci i k trestání kriminality	stalking mobbing návykové látky narkomanie	